

Kneets relasjonale anatomi

Filip Maric (PhD) 2021

Aktivitet 1 - Knær og historiene deres

Lytt til historier om
knær, skader, glede,
drama, håp og
fysioterapi

Ledd eller person og liv?

Hva slags aktivitet?

Hvor? Hva slags fysisk miljø?

Hvem med? Sosial miljø?

Hva betyr aktiviteten for pasienten?

Hva betyr miljøet for pasienten?

Hva betyr tapet av aktiviteten / miljøet betyr for pasienten?

Hvilke muligheter lukker og hvilke åpner seg?

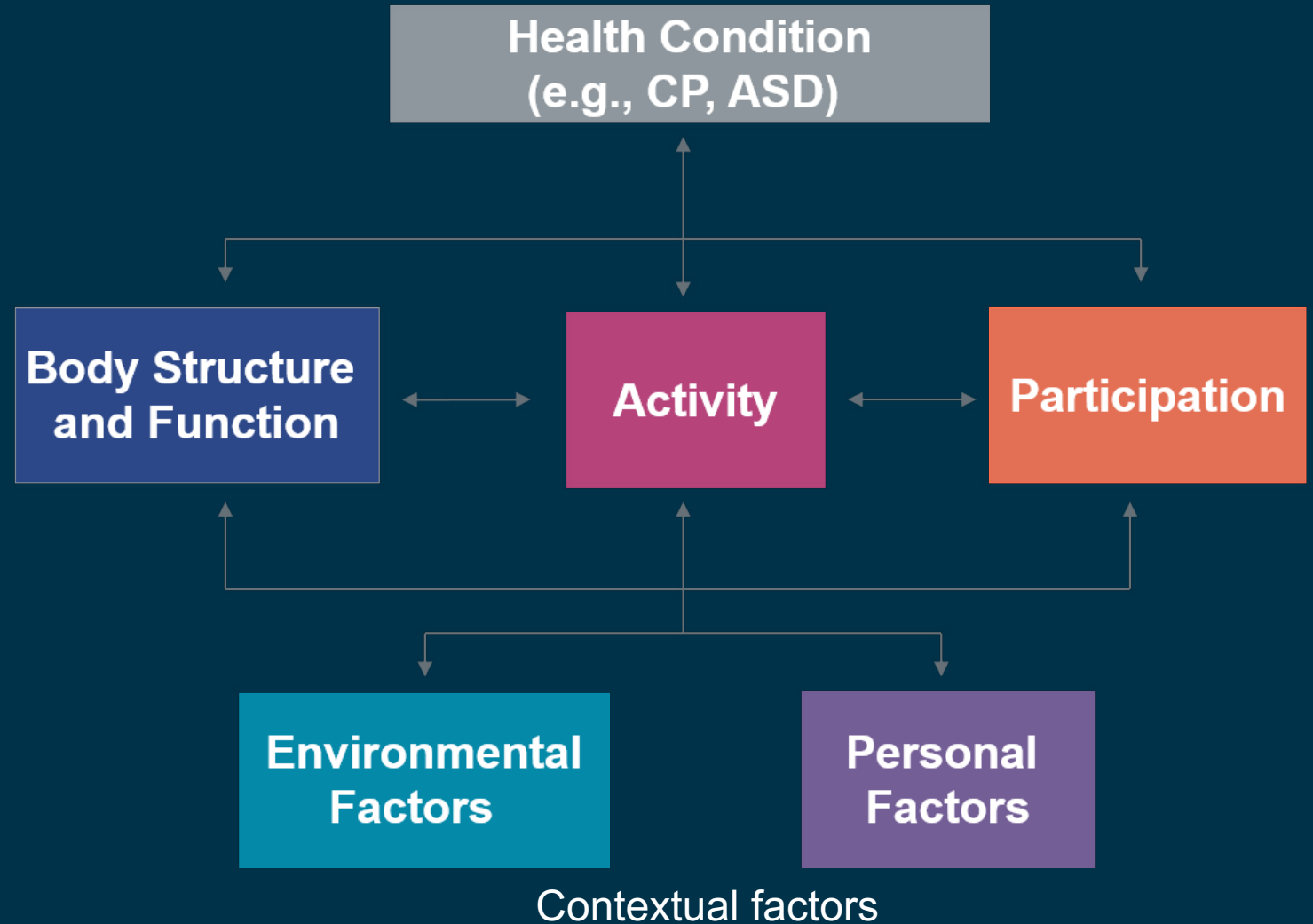
Hvilke funksjoner er påvirket? Tapt/oppnådd?

Hvilke strukturer er påvirket? På hvilken måte?

Er kneet et enkelt, isolert ledd, eller alle aktivitetene, menneskene, opplevelsen, deltakelsen, miljøene etc. som er forbundet med det? Er det logisk å tenke det ene uten det andre?

WHO ICF

- Miljø
- Deltakelse
- Aktivitet
- Funksjon og struktur
- Personlig bakgrunn
- 'Diagnose'

Fokus på hemmende og fremmende faktorer

Relasjonale anatomi – En ledd...

- er kroppens grunnleggende relasjonale bestanddel
- er ingenting i seg selv, uten de utallige relasjoner den befinner seg i og støtter
- brukes til samspillet mellom mennesker og miljøet deres.

Alle strukturer er underlagt dette formålet. Strukturer eksisterer for relasjon / interaksjon og har utviklet seg utelukkende for det

Relasjonale anatomi – generell oversikt

- Tradisjonell anatomi behandler kroppen som isolert fra miljøet og er statisk- og bi-normativ (dvs. universelt gyldig med kjønn som eneste skille)
- Dette gir mening for en deskriptive/beskrivende tilnærming eller anatomi, men ikke for topografiske, funksjonelle, komparative, in vivo, eller biomekaniske hensyn
- Livet, biologi og økologi er grunnleggend mangfoldig og det er ingen kropp uten miljø
- Kroppens anatomien har utviklet seg i samspill med miljøet (evolusjon). Selv i den minste strukturen er hensikten et vellykket samspill med miljøet: **Alt vi er, er vi i relasjon til miljøet**

THE NITROGEN IN
OUR DNA,

THE CALCIUM IN
OUR TEETH,

THE IRON IN
OUR BLOOD,

THE CARBON IN
OUR APPLE PIES.

WERE MADE IN THE INTERIORS
OF COLLAPSING STARS.

WE ARE MADE OF
STAR STUFF

CARL SAGAN

Hånden er et relasjonsinstrument

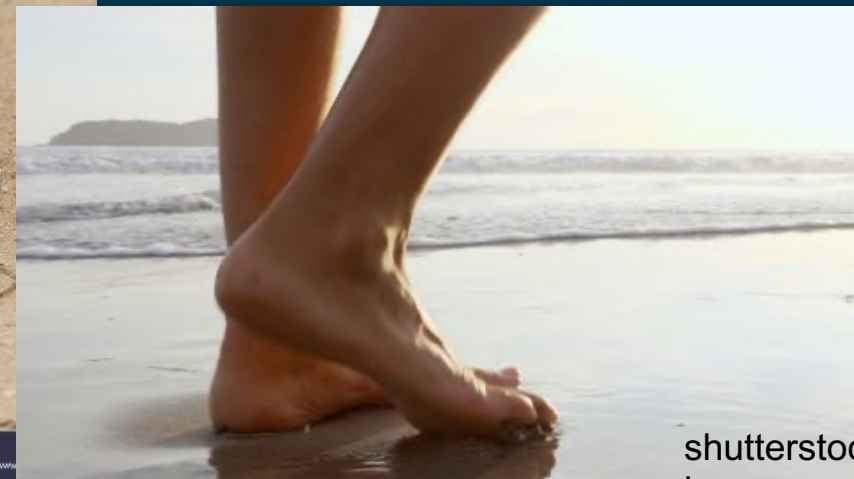
Den når, kjenner, griper, trekker mot seg selv, skyver bort mat, ting, mennesker og uttrykker hat, hjelp, støtte mm.

Vi er heller ikke så forskjellige fra mange andre vi deler denne planeten med, men egentlig veldig nært knyttet til dem.

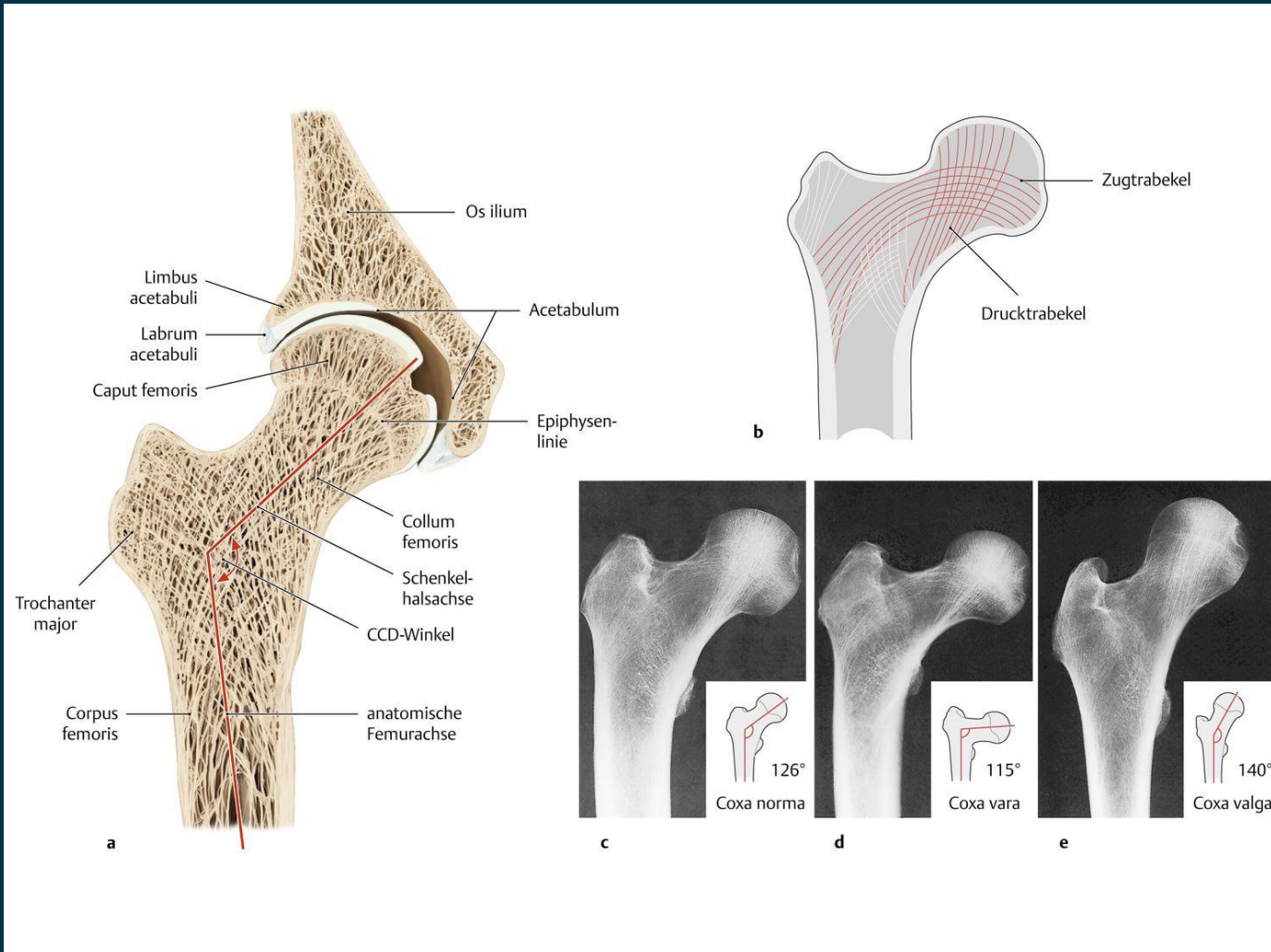
alamy stock photo

shutterstock

Beinets makro- og mikroskopiske struktur

Makro = Viser en relasjon til tyngdekraften og jorden som både går gjennom og faktisk utformer kroppen

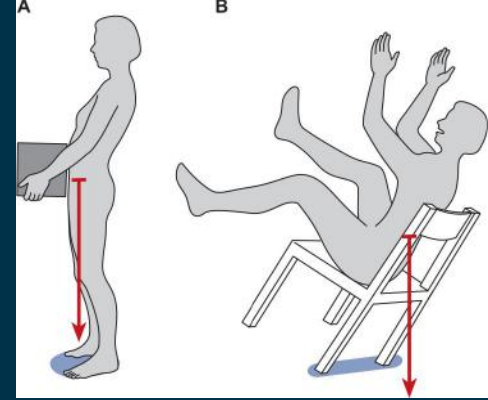
Mikro = Bein består av 65% mineraler, osv.

Muskler

- Vi har omtrent 656 muskler i kroppen (30-40% av kroppen)
- Muskler fungerer bare fordi de er knyttet til to eller flere bein
- Jobber helst for å sette kroppen i interaksjon med omgivelsene
- Muskler og nervesystemet er hovedforbrukerne av kroppsenergi, som vi absorberer fra miljøet (mat, oksygen, sol, sosiale relasjoner, mm.)

Tyngdelinie

Tyngdepunktet (TP) er punktet hvor hele massen til en kropp blir når den er i likevekt (= massesenter)''

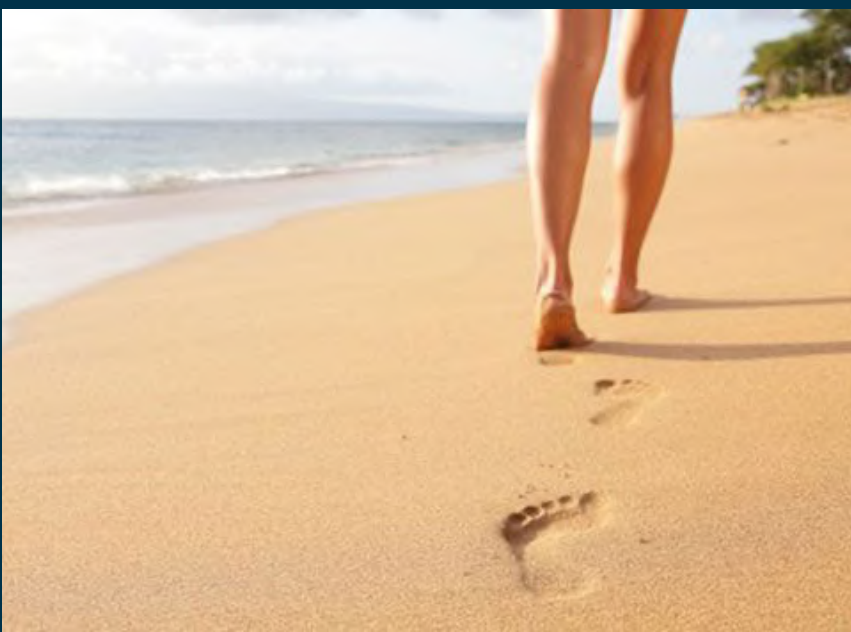
Posisjonen til TP varierer med kroppsposisjonen og kan være inne eller ute. Vinkelrett fra TP til sentrum av jorden kalles **tyngdelinje**

Tyngdelinjen viser forholdet mellom TP og understøttelsesflate
Dette gir oss informasjon om likevektet som igjen er en vesentlig faktor i menneskelig bevegelse

Alle ledd er økologisk

I tradisjonell anatomi er en ledd en fleksibel forbindelse mellom to eller flere bein i kroppen. Det skilles mellom ekte og falske ledd

Sett fra relasjonel anatomi kann vi også beskrive **eksterne ledd, dvs. ledd mellom kroppen og miljøet**

Kneets relasjonale anatomi

Kneet brukes f.eks. for å

- sitte på do (eksentrisk fleksjon mot tyngdekraften)
- føle seg bra (f.eks. Gjennom dynamisk bevegelse)
- stå (ekstensjon mot tyngdekraften eller depresjon)
- flykte eller når man er redd
- utøve eller uttrykke kraft
- mm.

Anamnese fra et relasjonsanatomisk perspektive

(Kanskje:)

Hva er kneets relasjonale formål for denne pasientens liv?

- Miljø
- Deltakelse
- Aktivitet

Hvilke strukturer og funksjoner bidrar til at kneet kan oppfylle sine relasjonale formål og på hvilken måte?

© Danny Quirk Artwork

Aktivitet 2

Draw structures on each other (from grunnleggende begreper)

Aktivitet 3 - Palpasjon

Aktivitet 4 - Inspeksjon

